

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра східної і слов'янської філології

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	кафедра східної і слов'янської філології
Факультет	факультет східної і слов'янської філології
Викладач	Рибалкін Валерій Сергійович
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Семестр	1 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Мова викладання	українська / арабська
Коротка анотація дисципліни <i>(Що я вивчатиму?)</i>	Предметом курсу за вибором є Коран як мовна і літературна пам'ятка та історичне і правове джерело. Історія складання канонічного тексту. Структура Святого Письма мусульман (сури, аяти, джузи, хизби, руб'ї). Особливості мови Корану (КАМ). Таджвід (рецитація, «канонічні» читці). Морфологія Корану («важкий» нун тощо). Синтаксис Корану (інверсія, дієслівне речення та ін.). Коран і кораністика в Європі та Україні. Історія вивчення Корану; специфіка його іншомовних перекладів.
Мета вивчення дисципліни <i>(Чому це цікаво й потрібно вивчати?)</i>	З'ясування значення головного релігійного тексту мусульманських народів з огляду на те, що зміст Корану становить для них доктринальні підвалини світосприйняття, ідейно-політичні, естетичні та правничі засади функціонування суспільства; формування у студентів знань про специфіку мови Священного тексту; ознайомлення з особливостями фонетики, морфології та синтаксису Корану, тафсирів та хадисів; навчання читанню та перекладу сакральної мусульманської літератури.
Результати навчання <i>(Чому я навчуся на цій дисципліні?)</i>	Очікувані результати навчання з навчальної дисципліни за вибором: – Знати предмет, завдання, цілі та наукові методи дослідження Корану; – Знати історію формування Святого Письма мусульман; – Знати типологічно спільне та специфічне у шляхах формування різних релігійно-доктринальних текстів та класифікацію їх за способом походження; – Знати специфіку класичної арабської мови (КАМ) порівняно з сучасною арабською мовою; – Знати лінгвістичні та екстра-лінгвістичні чинники, що впливають на прагматику і рецепцію Корану, та формують і структурують комплекс релігійно-світоглядних, ідейно-естетичних та нормативно-правничих стереотипів у мусульманських спільнотах; – Вміти визначати лексичні, граматичні та стилістичні особливості КАМ порівняно з сучасною арабською мовою; – Вміти проводити лексико-граматичний аналіз тексту Корану.
Компетентності <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i>	Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей: інтегральної компетентності (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі філології (лінгвістики, перекладознавства, методики навчання) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/ або здійснення інновацій, і характеризується невизначеністю умов і вимог. загальних компетентностей (ЗК): – ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. – ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. – ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. – ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. – ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно. – ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. – ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Мова Корану та кораністика»

Спеціальність: B11 (035) Філологія

Спеціалізація: B11 060. (035.060) Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська

Освітня програма: Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання

	– ЗК 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. – ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. – ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). – ЗК 11. Здатність до проведення досліджень на належному рівні. – ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). – ЗК 13. <i>Здатність розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії, прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.</i> – ЗК 14. <i>Здатність розуміння і дотримання міжособистісних, міжкультурних, соціальних і професійно-етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових і виробничих умовах.</i> – ЗК 15. <i>Уміння вести наукові й професійні дискусії, аргументовано й коректно переконувати інших учасників групових процесів, демонструвати широкий спектр пізнавальних, лінгвістичних і інтелектуальних навичок для здійснення перекладу.</i> – ЗК 16. <i>Здатність цінувати й поважати розмаїття та мультикультурність.</i> <i>фахових компетентностей (ФК):</i> – ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. – ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого і літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. – ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. – ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. – ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. – ФК 9. <i>Здатність ефективно спілкуватися арабською мовою в загальнокультурних і професійно орієнтованих ситуаціях.</i> – ФК 10. <i>Здатність виконувати типові професійні завдання, пов'язані із забезпеченням усної та письмової комунікації та інформації шляхом перекладу різноманітних за змістом і жанром текстів арабською і державною мовами.</i> – ФК 12. <i>Здатність застосовувати прийоми забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редагування, зворотний переклад).</i>
Види занять і їхній розподіл за годинами	Лекції – 0 годин. Практичні заняття – 30 годин. Самостійна робота – 60 годин.
Тематика навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Сакральні та канонічні тексти, специфіка й стиль. Тема 1. Тексти сакральні й канонічні: спільне та відмінне. Тема 2. Поняття сакрального у теологічних текстах. Тема 3. Кодифікація Корану. Тема 4. Змістова та формальна структура Корану. Тема 5. Тафсір у системі мусульманських наук. Змістовий модуль 2. Особливості текстуальної та образної структури Корану. Тема 1. Проблеми перекладу Корану. Тема 2. Синтаксичні і стильові одиниці Корану. Тема 3. Періодизація сур. Тема 4. Методологія екзегетичних тлумачень.
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	1. Методи семестрового контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює 50. Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практичних занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю: – методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення; – методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання. 2. Методи проміжного контролю – відбуваються у безрезні, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа. 3. Модульна контрольна робота – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри.

	4. Методи <i>підсумкового</i> контролю – залік. 5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за <i>дистанційною формою</i> навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін¹.
Передумови вивчення дисципліни	<i>Успішне опанування</i> усіх обов'язкових компонент, передбачених освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Основна (базова): Коран. Дослідження, переклад (фрагмент), коментарі В.С. Рибалкіна. (2002). Київ: Стилос. Коран. Найдавніші сури («схатологічні»). Переклад і коментарі В.С.Рибалкіна. <i>Добірне намисто на шану арабіста. Збірник до ювілею Л.А. Петрової</i>. КНЛУ, 2017. С. 298-334. Резван, Е.А. (2014). <i>Введение в коранистику. Учебное пособие</i>. Изд-во Казан. ун-та. Рибалкін, В.С. Автохтонна традиція коранічної екзегези. <i>Східний світ</i>. 2001. № 2. С.21-28. Рибалкін, В.С. КОРАН. Сура XII: ЙУСУФ. Вступна стаття, переклад з арабської та коментарі. <i>Східний світ</i>. 2004. № 2, С. 78-89. Рибалкін, В.С. Основні коранічні табу. <i>Східний світ</i>. 2004. № 3, С. 96-101. Рыбалкин, В.С. Святость и святыя в исламе. <i>Східний світ</i>. 2001. № 2, С. 158-163. Рыбалкин, В.С. Современные тенденции в переводах Корана. <i>Добірне намисто на шану арабіста. Збірник до ювілею Л.А. Петрової</i>. КНЛУ, 2017. С. 121–141. Hussein, Abdul Raof. "The linguistic architecture of the Qur'an". In <i>Journal of Qur'anic Studies</i>, volume 2, issue 2, (Edinburgh University Press) 2000, pp. 37-51. Hussein, Abdul Raof. (2001). <i>The Qur'an Outlined: Theme and Text</i>. London: Ta-Ha. Hussein, Abdul Raof. (2001). <i>Qur'an Translation: Discourse, Texture and Exegesis</i>. Surrey: Curzon. Hussein, Abdul Raof.(2003). <i>Exploring the Qur'an</i>. Dundee: Al-Maktoum Institute Academic Press. Hussein, Abdul Raof.'The Qur'an: limits of translatability'. In <i>Cultural Encounters in Translation from Arabic</i>. Edited by Said Faiq. Clevedon: Multilingual Matters. 2004, pp. 91-106. Hussein, Abdul Raof. (2004). <i>Qur'anic Stylistics: A Linguistic Analysis</i>. Muenchen: Lincom Europa. Hussein, Abdul Raof. (2005). <i>Consonance in the Qur'an: A Conceptual, Intertextual and Linguistic Analysis</i>. Muenchen: Lincom Europa, (Languages of the World Series). Hussein, Abdul Raof. 'Cultural aspects in Qur'an translation'. In <i>Translation and Religion: Holy Untranslatable?</i> Edited by Lynne Long. Clevedon: Multilingual Matters. 2005, pp. 162-172. Hussein, Abdul Raof.'Style in the Qur'an'. In <i>The Qur'an: an Encyclopedia</i>. Edited by Oliver Leaman. London and New York: Routledge. 2006; pp. 595-599. Hussein, Abdul Raof. (2006). 'The Qur'an'. In <i>Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics</i>, vol. 1. General Editor Kees Versteegh. Leiden – Boston: Brill. 2006, pp. 520-522. Hussein, Abdul Raof. (2006). 'Qur'anic studies'. In <i>Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics</i>, vol. 1. General Editor Kees Versteegh. Leiden – Boston: Brill. pp. 522-525. Hussein, Abdul Raof. (2006). 'Qur'anic linguistics' In <i>Routledge Curzon Encyclopaedia of Islamic Studies</i>. Edited by Ian Netton. London and New York: Routledge. pp. 549-559. Hussein, Abdul Raof. (2017). <i>New Horizons in Qur'anic Linguistics: A Syntactic, Semantic and Stylistic Analysis - Culture and Civilization in the Middle East</i>. Publisher: Taylor & Francis Ltd. Encyclopaedia of the Qur'an. (2001-2006). I-VI. Brill, Leiden-Boston-Koln. Додаткова: Коран. Вибрані сури (1–16). (2011). Пер. з арабської та коментарі В.С. Рибалкіна. <i>Історія Середньовічного Сходу: Тематична хрестоматія: навч. посібник</i>. Упорядник В.А. Рубель. Вид. 3-є, доп. і перероб. Либідь., Коран. Найдавніші сури («схатологічні»). Пер. з арабської та коментарі В.С. Рибалкіна. <i>Східний світ</i>. 2011. №4. Петрова, Ю.И. Египетский диалект арабского языка в христианском сакральном тексте. <i>Східний світ</i>. 2008. № 4. С. 115–121. Резван, Е.А. (2000). Коран и его толкования: (Тексты, переводы, комментарии). Востоковедение. Рибалкін, В.С. «Неграмотний» Пророк. <i>Вісник Львівського університету</i>. 2005.

	№36. С.116–121. Рибалкін, В.С. Клятва в Корані. <i>Орієнтальні студії в Україні</i> (до ювілею Л.В. Матвеевої). Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України. 2010. С.393–410. Рибалкін, В.С. Кораністика Кримського. «<i>XIV Сходознавчі читання А. Кримського</i>». 2011. №10. С.187–189. Рибалкін В.С. Святотатство versus сакральність в ісламі. «<i>XII Читання А. Кримського</i>». 2008. С.34–36. Рибалкін, В.С. “Хрещення” в ісламі. <i>Східний світ</i>. 2000. № 1. С.82–88. Рибалкін, В.С. Семантика коранічної лексеми гайб. <i>Східний світ</i>. 2006. № 1. С.158–159. Шестопалець, Д. «Нет принуждения в религии» (ал-Бакара, 256): абстрактный принцип и его интерпретация в исламской богословской традиции. <i>Східний світ</i>. 2011. № 2. С. 174–181. Encyclopedia of religion. (2005). Lindsay Jones, editor in chief. 2nd ed. 14 vols. USA: Thomson Gale. Friedmann, Y. (2003). <i>Tolerance and coercion in Islam</i>. Cambridge University Press. Frye, N. (1996). <i>Myth and Metaphor</i>. University Press of Virginia. Graham, William A. (1987, 1993). <i>Beyond the Written Word: Oral Aspects of Scripture in the History of Religion</i>. Cambridge, U.K. Graham, W. A. (1985). “<i>Quran as Spoken Word</i>”. Approaches to Islam in Religious Studies, ed. By Richard C.Martin. Tuscon. Graham, W. A., (1984). “<i>The Earliest Meaning of Quran</i>”. Welt des Islams 23/24: 361–377. Hussein, Abdul Raof. (2003). ‘Conceptual and textual chaining in Qur’anic discourse’. (pp. 72-94). In <i>Journal of Qur’anic Studies</i>, volume 5, issue 2, (Edinburgh University Press) Hussein, Abdul Raof. ‘<i>Pragmalinguistic forms in cross-cultural communication: contribution from Qur’an translation</i>’. In Translation, Representation and Identity in Intercultural Communication. Edited by Said Faiq. Sharjah: American University of Sharjah. 2006, pp. 115-130. Hussein, Abdul Raof. (2007). ‘On the stylistic variation in the Qur’anic genre’. (pp. 79-111). In <i>Journal of Semitic Studies</i>, vol. 52, no. 1. Hendrik, M. Vroom and Jerald D. Gort, eds. (1997). <i>Holy Scriptures in Judaism, Christianity and Islam</i>. Amsterdam and Atlanta. Kermani, Navid. (1999). <i>Gott ist schön: Das Ästhetische Erleben des Koran</i>. Munich. Nelson, Kristina. (1985). <i>The Art of Reciting the Quran</i>. Austin, Tex. Nwyia, Paul. (1970). <i>Exégèse coranique et langage mystique</i>. Beirut. Peters R., De Vries G.J. <i>Apostasy in Islam</i>. (1976-1977). Die Welt des Islams. Vol. 17, Issue 1-4. (p. 1-25). Rezvan, E. (2012). <i>The Qur’an and Its World</i>. St. Petersburg. <u>Rispler-Chaim, V.</u> (1992). <i>There is no compulsion in religion (Qur’an 2,256): freedom of religious belief in the Qur’an</i>. Bulletin of Henry Martyn Institute of Islamic Studies. Vol. 11/ 3-4. pp. 19-32. Rybalkin, Valeriy. (2016). <i>Story about Yūsuf: sacred canon and literary tradition</i>. Proceedings of the 1st International Conference on the History of Arabic Literature. P. 150–159. Rybalkin, Valeriy. <i>The Sleep for Three hundred years: Interpretations of the Qur’anic story</i> // 2nd International Conference on the History of Arabic Literature. Book of Abstracts. P.34–35. Schuon, Frithjof. (1998). <i>Understanding Islam I Revised and augmented translation [Comprendre l’islam]</i> by F. Schuon with a foreword by A. Schimmel. – Bloomington, Indiana: World Wisdom, Inc. Інформаційні ресурси в Інтернеті – Арабістичний фонд Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/ – http://www.nbuv.gov.ua/node/422 – Телеканал «аль-Джазіра» News Today's latest from Al Jazeera – Портал новин أخبار أوكرانيا بالعربية (arab.com.ua) – Електронна версія газети «аш-Шарк аль-Аусат» الشرق الأوسط أخبار دولية (aawsat.com) – Бібліотека арабської літератури Library of Arabic Literature – Журнал арабської літератури أخبار أوكرانيا بالعربية (arab.com.ua) – nwf.com. أكبر متجر إلكتروني للمحتوى العربي (neelwafurat.com) – Офіційний сайт Центру історичної та культурної спадщини Джум’и Маджіда: https://www.almajidcenter.org/ar/home/ – Фейсбук-сторінка факультету східної і слов’янської філології: https://cutt.ly/rZo169p – Офіційний сайт еміратської Культурної Фундації: https://culturalfoundation.ae/ar Форми і способи поточного та семестрового контролю <i>Семестрове оцінювання:</i> аудиторна робота, самостійна робота, МКР. <i>Підсумкове оцінювання:</i> залік.
--	--

	Умови допуску до заліку: наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.
--	---

Затверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 15 від «15» квітня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Валігура О. Р.

(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № _____ від «_____»
_____ 202____ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(ім'я, прізвище)